

Ministerstwo Infrastruktury

Departament Dróg Publicznych

Znak pisma: DDP-5.450.2.2024
Warszawa, 28 lipca 2024

00000155317

Pan
Andrzej Płonka
Przewodniczący XXX Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z otrzymaniem przekazanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów przy piśmie znak: BPRM.5070.2.11.2024 Stanowiska XXX Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich z 13 marca 2024 r. w sprawie wsparcia powiatów w utrzymywaniu dróg, Ministerstwo Infrastruktury przedstawia następujące stanowisko.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zarządcą dróg powiatowych, zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o drogach publicznych są poszczególne zarządy powiatów. Wyjątkiem są drogi w granicach miast na prawach powiatu. Za wszystkie drogi publiczne (z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych) leżące w granicach miasta na prawach powiatu odpowiada prezydent miasta.

Do zarządcy drogi należy m.in. opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej, opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, pełnienie funkcji inwestora, koordynacja robot w pasie drogowym oraz wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających.

W myśl ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego w granicach powiatu zadania w zakresie finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami publicznymi, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, finansowane są z budżetów tych powiatów jako zadania własne.

Kolejne rządy miały jednak świadomość, że rozwój bezpiecznej, spójnej, funkcjonalnej infrastruktury drogowej ma istotny wpływ na rozwój całego kraju oraz poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i w celu faktycznej, jakościowej poprawy infrastruktury drogowej należy wesprzeć samorządy finansowo. Rządy dążyły do poprawy samorządowej sieci drogowej stawiając przede wszystkim na inwestycje w tym obszarze. W tym celu utworzone zostały różne mechanizmy wsparcia finansowego.

Poszczególne elementy rządowego wsparcia, które obecnie funkcjonują, jak np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz rezerwa subwencji ogólnej mają na celu przede wszystkim doprowadzić do polepszania infrastruktury drogowej, podnoszenia jej standardów, natomiast kwestia jej utrzymania jest przede wszystkim zadaniem samorządów.

Mając jednak na uwadze postulaty, które zostały wskazane w piśmie z dnia 13 marca 2024 r. uprzejmie informuję, że aktualnie trwają prace nad nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a zatem jest właściwy moment na przedstawienie postulatów Ministrowi Finansów, który jest właściwy w zakresie tej ustawy. Przekazanie oczekiwań powiatów Ministrowi Finansów może pozwolić na zabezpieczenie w nowej ustawie potrzeb samorządów w zakresie wsparcia infrastruktury drogowej – w tym: w zakresie utrzymania sieci drogowej.

W przypadku drugiego z poruszonych tematów w ww. Stanowisku XXX Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich - doprowadzenia do zgodności kategorii dróg z kryteriami ustawowymi należy zauważyć, że z chwilą wprowadzenia reformy administracyjnej państwa, z dniem 1 stycznia 1999 r. został wprowadzony nowy podział dróg publicznych na drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne. Powyższa reforma drogownictwa przeprowadzona została z uwzględnieniem postulatów zgłaszanych wówczas przez przedstawicieli samorządu terytorialnego. Z ich inicjatywy powstała nowa kategoria dróg publicznych – drogi powiatowe oraz powołani zostali zarządcy dróg na każdym szczeblu samorządu. Powyższe rozróżnienie odpowiadało nowemu podziałowi administracyjnemu kraju wyposażało każdą jednostkę samorządu terytorialnego w drogi publiczne, za które odpowiada. Natomiast drogi niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych są drogami wewnętrznymi.

Podkreślenia wymaga, że podział dróg publicznych względem kategorii w roku 1998/1999 nastąpił nie na podstawie art. 5-10 ustawy o drogach publicznych lecz na podstawie art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem Rada Ministrów określiła wykaz dróg krajowych i wojewódzkich. Natomiast na podstawie art. 103 ust. 3 z dniem 1 stycznia 1999 r. dotychczasowe drogi krajowe i wojewódzkie, nie wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów, stały się drogami powiatowymi. Powyższe wynikało z reformy administracji publicznej i powstania powiatów. Należy zauważyć, że drogi powiatowe uzyskały kategorię z mocy prawa bez wskazywania ich przepisami aktów wykonawczych czy prawa miejscowego. Zmiana powyższych przepisów ustawy ze względu na ich zrealizowanie i obowiązujący obecnie podział administracyjny jest niemożliwa. Należy wskazać, że przepisy ustawy o drogach publicznych umożliwiają dokonywanie zmian kategorii dróg. Procedury dotyczące dokonywania zmian kategorii dróg zostały określone w art. 5, 6, 6a, 7 oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 320). Zatem zmiany kategorii dróg, w przypadku, gdy lokalne władze samorządowe widzą taką konieczność, mogą być dokonane w trybie określonym w ustawie o drogach publicznych. Z informacji Ministerstwa Infrastruktury wynika, iż w wielu przypadkach zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego dochodzą do porozumienia i dokonują wspólnie weryfikacji sieci i zmian kategorii dróg publicznych we własnym zakresie. Zaś kontrola podejmowanych uchwał jednostek samorządu terytorialnego podlega kontroli wojewody. Ponadto art. 19 ust. 4 ustawy o drogach publicznych przewiduje możliwość przekazywania zarządzania drogami publicznymi między zarządcami, w trybie porozumienia, regulującego w szczególności wzajemne rozliczenia finansów. Natomiast Minister Infrastruktury nie ma możliwości formalnych porządkowania sieci dróg samorządowych. Zaś kryteria zaliczenia dróg publicznych do poszczególnych kategorii są określone w ustawie o drogach publicznych i nie budzą generalnie zastrzeżeń.

Jednocześnie należy wskazać, że samorządy wszystkich szczebli powinny prezentować jednolite stanowisko w kwestii ewentualnych zmian ww. kryteriów zaliczenia dróg do poszczególnych kategorii dróg publicznych. Przedstawiane w stanowisku Związku Powiatów Polskich zagadnienie dotyczy tylko dróg powiatowych i przedstawia punkt widzenia powiatu. Ponadto kompleksowe uporządkowanie sieci dróg publicznych rozumiane jako automatyczna zmiana kategorii z dróg powiatowych na gminne oznaczałoby systemową zmianę wielu ustaw, w tym przede wszystkim ustawy o drogach publicznych, ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego, ustawy Prawo o ruchu drogowym, ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i pociągałoby za sobą zmiany w zakresie finansowania zadań powiatów i gmin. W przypadku takiego automatyzmu konieczne byłoby przeniesienie puli środków od powiatów do gmin.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Agnieszka Krupa

Zastępca Dyrektora

Departamentu Dróg Publicznych

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	1370207.6897734.5369853
Nazwa dokumentu	Stanowisko MI.pdf
Tytuł dokumentu	Stanowisko MI
Sygnatura dokumentu	DDP-5.450.2.2024
Data dokumentu	28.07.2024 12:44:09
Skrót dokumentu	DC728E0E95A5A7C6849ED1411846A339D54AE5 BE
Wersja dokumentu	1.15
Data podpisu	28.07.2024
Sygnatariusz	Agnieszka Ewa Krupa
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD-3.122.10.10.
Data wydruku:	29.07.2024 09:50:42
Autor wydruku:	Ligęza Robert